

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH
z dnia 2006 r.
w sprawie konsułów honorowych Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 oraz z 2004 r. Nr 173, poz. 1808) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy tryb powoływania i odwoływania honorowych konsułów generalnych, konsułów honorowych, wicekonsułów honorowych lub honorowych agentów konsularnych oraz zasady wykonywania przez nich funkcji, w tym zakres wykonywanych funkcji i sposób współdziałania z właściwymi konsułami zawodowymi, sposób ponoszenia kosztów sprawowania funkcji, a także przypadki, w których przestają oni wykonywać swoje funkcje.

§ 2.1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o „konsulu honorowym”, należy przez to rozumieć także honorowego konsula generalnego, wicekonsula honorowego oraz honorowego agenta konsularnego.

2. Użyte w rozporządzeniu określenie „konsul zawodowy” oznacza osobę wyznaczoną, w trybie art. 21 ust.1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128 poz. 1403 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703), do wykonywania funkcji konsularnych określonych w ustawie z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3.1 Na konsula honorowego może być powołana - po uzyskaniu zgody państwa przyjmującego – osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych.

2. O zgodę państwa przyjmującego, o której mowa w ust. 1, występuje kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

§ 4.1. Z wnioskiem o ustanowienie urzędu konsularnego, kierowanego przez konsula honorowego i powołanie konsula honorowego, występuje do ministra właściwego do spraw zagranicznych kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera propozycje odnośnie rangi urzędu, jego siedziby i okręgu konsularnego, wskazuje kandydata na konsula honorowego i określa proponowany zakres jego funkcji a także właściwego terytorialnie konsula zawodowego, mającego sprawować bezpośredni nadzór nad działalnością konsula honorowego. Do wniosku dołącza się uzasadnienie, życiorys oraz dwa zdjęcia kandydata.

§ 5. 1. Konsula honorowego powołuje minister właściwy do spraw zagranicznych na okres 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego po uzyskaniu pozytywnej opinii od właściwego terytorialnie konsula zawodowego i najpóźniej na miesiąc przed upływem kadencji konsula honorowego, może zwrócić się z wnioskiem do ministra

właściwego do spraw zagranicznych o przedłużenie pełnienia funkcji przez konsula honorowego na następne 5 lat o ile nie wystąpią ograniczenia wynikające z § 6 ust.1 pkt. 1-3.

§ 6.1. Konsul honorowy przestaje wykonywać swoje funkcje w przypadku:

- 1) cofnięcia przez państwo przyjmujące zgody, o której mowa w § 3 ust. 1 i 2;
- 2) przyjęcia przez ministra właściwego do spraw zagranicznych pisemnej rezygnacji, złożonej przez konsula honorowego bezpośrednio lub za pośrednictwem kierownika właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego;
- 3) odwołania przez ministra właściwego do spraw zagranicznych na wniosek kierownika właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego.

2. Kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego w uzgodnieniu z właściwym terytorialnie konsulem zawodowym może wystąpić do ministra właściwego do spraw zagranicznych z wnioskiem o odwołanie konsula honorowego w przypadku negatywnej oceny jego działalności lub z innych ważnych przyczyn.

3. O zaprzestaniu wykonywania funkcji przez konsula honorowego kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego zawiadamia państwo przyjmujące.

§ 7. Okręg konsularny urzędu konsularnego, kierowanego przez konsula honorowego, nie może obejmować miejscowości będącej siedzibą urzędu konsularnego, kierowanego przez konsula zawodowego.

§ 8.1. Konsul honorowy podejmuje w swoim okręgu konsularnym działania na rzecz:

- 1) promowania i rozwijania przyjaznych stosunków i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym;
- 2) ochrony praw i interesów Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli w państwie przyjmującym;
- 3) umacniania więzi między Rzeczpospolitą Polską a zamieszkałą w kraju przyjmującym konsula honorowego Polonią;
- 4) współpracy gospodarczej, kulturalnej i naukowo-technicznej między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym.

2. Konsul honorowy, przy wykonywaniu funkcji konsularnych, współdziała z właściwymi terytorialnie kierownikiem przedstawicielstwa dyplomatycznego oraz konsulem zawodowym, a w szczególności:

- 1) przedstawia do uzgodnienia roczne plany pracy;
- 2) informuje o ważnych, z punktu widzenia działalności konsularnej, sprawach i wydarzeniach;
- 3) zawiadamia o przerwach w działalności urzędu z powodu choroby, urlopu, ważnych spraw osobistych;
- 4) informuje o godzinach otwarcia urzędu i zatrudnionych w nim pracownikach.

3. Konsul honorowy zobowiązany jest do składania kierownikowi właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego, za pośrednictwem właściwego terytorialnie konsula zawodowego, rocznych sprawozdań z działalności kierowanego przez siebie urzędu.

4. Działalność konsula honorowego podlega corocznej ocenie dokonywanej przez kierownika właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego, po uzyskaniu opinii właściwego terytorialnie konsula zawodowego.

§9. Konsul honorowy wykonuje powierzone mu funkcje konsularne niezależnie od swojej działalności zawodowej.

§ 10. Archiwum i dokumenty konsularne urzędu konsularnego, kierowanego przez konsula honorowego, muszą być oddzielone od innych dokumentów, a w szczególności od prywatnej korespondencji konsula honorowego oraz dokumentów związanych z jego działalnością zawodową.

§ 11. Z tytułu wykonywania swoich funkcji konsul honorowy:

- 1) nie otrzymuje wynagrodzenia;
- 2) nie nabywa uprawnień przewidzianych przez polskie przepisy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

§ 12.1. Konsul honorowy ponosi koszty związane z wykonywaniem swoich funkcji. Dotyczy to w szczególności kosztów najmu, wyposażenia i utrzymania lokalu oraz zatrudnienia przez niego personelu, a także opłat telefonicznych, internetowych i pocztowych, podatków i innych świadczeń publicznych.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia konsulowi honorowemu dostarczenie flagi państwowej i godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz tablicy z nazwą urzędu na budynek siedziby urzędu konsularnego.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia konsulowi honorowemu dopływ materiałów informacyjnych oraz innych, które uzna za niezbędne do wykonywania przez niego funkcji konsularnych.

§ 13.1. W odniesieniu do konsulów honorowych powołanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych przed wejściem w życie niniejszego Rozporządzenia, sprawujących swój urząd dłużej niż 5 lat, kierownik właściwego terytorialnie przedstawicielstwa dyplomatycznego może wystąpić z wnioskiem o przedłużenie funkcji na okres pozostający do następnej, pełnej kadencji, z ograniczeniem wynikającym z okoliczności określonej w § 6 ust. 1 pkt 1-3.

2. Brak wniosku, o którym mowa w pkt 1 w ciągu 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego Rozporządzenia, oznacza akceptację zaprzestania wykonywania funkcji.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od jego ogłoszenia.

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH

UZASADNIENIE

Niezależnie od stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwami, które łączy intensywny zakres współpracy, nawiązywane są stosunki konsularne. Nie stanowią one surogatu stosunków dyplomatycznych, ale celem tych stosunków jest zapewnienie ogólnej reprezentacji państwa. Państwo nie ma roszczenia o nawiązanie stosunków konsularnych i ich istnienie zależy od wspólnej woli zainteresowanych państw.

Konsulowie w przeciwieństwie do dyplomatów, mogą pełnić swoje funkcje niezawodowo i bez wynagrodzenia, będąc obywatelami państwa przyjmującego. Zakres przywilejów i immunitetów konsularnych jest węższy niż dyplomatycznych i chroni nie tyle osobę, ile funkcję przez nią pełnioną.

Instytucja konsula honorowego stanowi nierozłączny element polskiego prawa konsularnego, szeroko stosowany w praktyce międzynarodowej. Wiele państw od lat korzysta z instytucji konsula honorowego, uzupełniając w ten sposób sieć zawodowych urzędów konsularnych. Reaktywowanie tej instytucji po wieloletniej przerwie w 1987 r. przyczyniło się do rozszerzenia sieci polskich urzędów konsularnych na świecie. Dziś funkcjonuje 140 konsulatów RP, kierowanych przez konsulów honorowych (stan na dzień 16 września 2002 r.), w tym 5 powołanych w randze konsulatów generalnych, kierowanych przez honorowych konsulów generalnych.

Pierwszy obszar działań konsulów honorowych obejmuje szeroki zakres problematyki promocji kontaktów gospodarczych, handlowych oraz współpracy naukowej i kulturalnej z naszym krajem. Drugi obszar obejmuje ochronę szeroko pojętych praw i interesów obywateli polskich podczas ich pobytu za granicą. Wśród spektrum zainteresowań i działań konsula honorowego RP istotne miejsce zajmują również sprawy osób polskiego pochodzenia oraz Polaków zamieszkałych na stałe w kraju urzędowania konsula honorowego.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zamierza nadal rozbudowywać sieć urzędów konsularnych, kierowanych przez konsulów honorowych tak, aby polskie konsulaty, zarówno zawodowe jak i honorowe, mogły w pełni realizować zadania stojące przed służbą konsularną Rzeczypospolitej Polskiej.

Potrzeba przygotowania rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych dotyczącego konsulów honorowych Rzeczypospolitej Polskiej wynika z wprowadzonej z dniem 30 marca 2001 r. przepisami art. 25 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 roku o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 120, poz. 1268) nowelizacji ustawy z dnia 13 lutego 1984 roku o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 9 poz. 34 z późniejszymi zmianami). Zmianie uległ m.in. art. 5 ustawy o funkcjach konsulów RP zawierający uregulowania dotyczące konsulów honorowych, przy czym bezpośrednią delegację ustawową do wydania rozporządzenia wykonawczego zawiera przepis art. 5 ust. 7 w wersji znowelizowanej.

Potrzeba uregulowania przepisów dotyczących instytucji konsula honorowego RP rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych wynika również z wprowadzonej z dniem 9 maja 2002 r. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz.U. Nr 128 poz. 1403). Art. 4 pkt 3 oraz odnoszący się do niego art. 22 ust. 1 i 2 ustawy regulują zagadnienia dotyczące funkcji, jakie wykonuje konsul honorowy w ramach polskiej służby konsularnej.

Zgodnie z tą delegacją ustawową, przedstawiany projekt rozporządzenia określa tryb powoływania i odwoływania konsulów honorowych oraz zasady wykonywania przez nich funkcji konsularnych, wskazuje zakres tych funkcji, zasady współdziałania konsulów honorowych z zawodowymi kierownikami urzędów konsularnych, ponoszenia kosztów

sprawowania funkcji, a także określa przypadki, w których konsulowie honorowi przestają wykonywać swoje funkcje.

Uregulowania przyjęte w rozporządzeniu są zgodne z normami Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r. oraz z dotychczas stosowaną przez władze polskie praktyką i nie zawierają postanowień, które byłyby sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Wejście w życie tego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetowych.

Przygotowane rozporządzenie zastąpi zarządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 29 marca 1993 roku w sprawie konsulów honorowych Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z dnia 10 maja 1993 r. nr 21 poz. 229), które utraciło moc obowiązującą z dniem 03 grudnia 1999 r

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Przedkładany projekt Rozporządzenia oddziałuje bezpośrednio jedynie na osoby powoływane do pełnienia funkcji konsulów generalnych a także konsulów zawodowych nadzorujących konsulów honorowych.

Przygotowanie przedmiotowego projektu Rozporządzenie nie zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi, gdyż nie ingeruje on w interesy żadnej grupy społecznej, za wyjątkiem osób wskazanych w akapicie powyżej.

Przedstawiony projekt Rozporządzenia nie obciąża budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządów terytorialnych pod względem finansowym. Rozporządzenie nie wpłynie również w żadnym stopniu na rynek pracy ani na konkurencyjność polskiej gospodarki i funkcjonowanie przedsiębiorstw a także na sytuację i rozwój regionalny.